



በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
በጤና ሚኒስቴር
የኤካ ኮተቤ አጠቃላይ ሆስፒታል
የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት

መጋቢት/2015
አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

በጤና ሚኒስቴር

የኤካ ኮተቤ አጠቃላይ ሆስፒታል

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኤካ ኮተቤ አጠቃላይ ሆስፒታል የተመደበለትን የመደበኛ እና የካፒታል በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኤካ ኮተቤ አጠቃላይ ሆስፒታል ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ፡፡

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤

- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል፡፡

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል፡፡

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የኤካ ኮተቤ አጠቃላይ ሆስፒታል ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመ/ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው፡፡

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው፡፡

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

- ☛ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የተሰብሰበ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

ለኦዲት አስተያየቱ መሰረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የሆስፒታሉ የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት እና በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት የተዘጋጁ እና የተሰበሰበው ገቢ፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን የጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

1. የፌዴራል መንግሥት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 በአንቀፅ 10 ተራ ቁጥር 5 መሰረት ደመወዝ ከመክፈሉ በፊት ተገቢው ጥንቃቄ የሚደረግ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ በተለያዩ ምክንያቶች ሆስፒታሉን ለለቀቁ ሰራተኞች በድምሩ ብር 13,251.64 የተጣራ ደመወዝ አለአግባብ ተከፍሎ ተገኝቷል፡፡

2. ሆስፒታሉ የትምህርት ዕድል ለሰጣቸው 6 (ስድስት) የሆስፒታሉ ሰራተኞች የትምህርትና ሥልጠና የውስጥ መመሪያው ከሚፈቅደው ወጪ ትምህርታቸውን ከጀመሩበት ጊዜ ጀምሮ የሙያ አበል እና የተጋላጭነት አበል በሚል በድምሩ ብር 16,445.00 አለ አግባብ ክፍያ ተፈጽሞ ተገኝቷል፡፡

ከላይ በተራ ቁጥር 1 እና 2 ከተገለጸው በስተቀር የሆስፒታሉ የሂሳብ ሪፖርቶች ሰኔ 30 ቀን 2015 ዓ.ም የተመለከተውን የፋይናንስ አቋም እና የበጀት ዓመቱን የሥራ እንቅስቃሴ በኢትዮጵያ መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ እንዲሁም የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት ትክክለኛውን ገጽታ ያሳያሉ፡፡

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

I. ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች (Emphasise Matters)

- 1.1. የፌዴራል መንግስት መ/ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል 2 ቁጥር 3 የሂሳብ አወቃቀር ስርዓት የመንግስት መ/ቤቶች የፋይናንስ እንቅስቃሴዎች በየመደባቸው ተለይተው መመዝገብ እንዳለባቸው ይገልጻል፡፡ ነገር ግን ሆስፒታሉ የወጪ ሂሳቦችን በሚመዘግብበት ወቅት በ6255 ሂሳብ መደብ ለማስጫኛ መመዝገብ ሲገባው በ6252 የወጪ ሂሳብ መደብ ለኪራይ በሚል በድምሩ ብር 161,100.00 መዝግቦ ተገኝቷል፡፡
- 1.2. ሆስፒታሉ ለመስተንግዶ ክፍያ ለሲቪል ሰርቪስ ዩንቨርስቲ በጠቅላላ ድምር ብር 292,170.48 መክፈል ሲገባው በቀን 03/02/2015 በወጪ ማ/ቁ 878602 ብር 547,390.00 በመክፈሉ አላግባብ አገልግሎት ያልተገኘበትን ብር 255,219.52 ክፍያ ፈፅሞ ተገኝቷል፡፡

II. የሀጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Matters)

- 2.1 ሆስፒታሉ ለህክምና መድሀኒት እና ቁሳቁስ ግዥ ብር 2,360,191.00 ወጪ ያደረገ ሲሆን የህክምና መድኃኒቶችን ግዥ ሲፈጽም ከመድኃኒት ፈንድ እና አቅርቦት ኤጀንሲ መድኃኒቶች አለመኖራቸው (stock out) ማስረጃ ሳያቀርብ ከሌሎች የግል ድርጅቶች ግዥ የፈጸመ መሆኑ በኦዲቱ ወቅት ታወቋል፡፡
- 2.2 በቀን 25/1/2014 ዓ/ም በቁጥር ገ/አ./1/53/86 በተሻሻለው መመሪያ መሰረት በዋጋ ማቅረቢያ ግዥዎች ለአንድ ጊዜ እስከ ብር 400,000.00 ግዥ መፈፀም እንደሚቻል ይገልጻል፡፡ በተጨማሪም በዋጋ ማቅረቢያ ግዥ ሲፈጸም ትክክለኛ የገበያ ዋጋ ስለመሆኑ በግዥ ክፍሉ የገበያ ጥናት ሳይደረግ እና በኤጀንሲው ድረ-ገጽ ከሚወጣው ወቅታዊ የዋጋ ዝርዝር ወይም ከታወቁ አምራች ድርጅቶች የእቃዎቹ ዋጋ ሳይጠየቅ ዝቅተኛ ተብሎ የተመረጠው ዋጋ ጋር ሳይመሳከርና ሳይረጋግጥ በድምሩ ብር 1,504,413.97 ግዥ ተከናውኖ ተገኝቷል፡፡
- 2.3 የመንግስት ሠራተኞች የቀን ዉሎ አበል አፈፃፀም መመሪያ ቁጥር 3/2012 መሠረት ሆስፒታሉ (ቅጽ-1) እና (ቅጽ-2) ሳይሞላና የቆይታ ጊዜው ከመቼ ቀን እስከ መቼ ቀን ድረስ መሆኑ ሳይገለጽ በ6231 የውሎ

አበል የሂሳብ መደብ በድምሩ ብር 160,180.00 በወጪ ተመዝግቦ ተገኝቷል፡፡

III. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

3.1 የንብረት አያያዝን በተመለከተ

የሆስፒታሉ የንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሰረት የተፈጸመ መሆኑንና እዲሁም መመሪያው በሚያዘው መሰረት አገልግሎት የማይሰጡ ንብረቶች ተሰብስበው ስልጣን በተሰጠው በመንግስት አካል መወገዳቸውን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

- በሆስፒታሉ የንብረት ግምጃ ቤት ዉስጥ የተቀመጡ መወገድ ያለባቸው ብዛት ያላቸው የተለያዩ ያገለገሉ የመኪና መለዋወጫ እቃዎች (የመኪና ባትሪ-12 ፣ ቸርኬ-20 ፣ የመኪና መብራት-4 በተጨማሪም ያገለገሉ መወገድ ያለባቸው ላፕቶፕ ኮምፒውተር (የተለያዩ) -5 ፣ ዴስክ ቶፕ ኮምፒውተር (የተለያዩ) -41፣ ፕሪንተር (የተለያዩ)- 2 ፣ ቴሌቪዥን -2 ፣ ቴፕ -2፣ ማሞቂያ -1፣ አቨን -1 እና የዉሃ ማጣሪያ - 2 የማይሰሩ መኖራቸውን ፤
- በሆስፒታሉ አስተዳደር ህንፃ ጀርባ የተቀመጡ በርካታ የብረት አልጋዎች ለፀሐይ እና ለዝናብ በተጋለጠ ሁኔታ የተቀመጡ መሆኑን ፤

3.2 ተሽከርካሪ አያያዝና አጠቃቀምን በተመለከተ፤

የሆስፒታሉ የተሽከርካሪ ሥምሪት፣ አያያዝና አጠቃቀም በፌዴራል መንግሥት የተሽከርካሪዎች ስምሪትና አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 32/2004 አንቀፅ 6 ንዑስ አንቀፅ 1 እና 2 ከፊደል ከ «ሀ» እስከ «ሰ» የመንግሥት መ/ቤት በግዥ፣ በስጦታ በዝውውር ተረክቦ ለሚጠቀምበት ለእያንዳንዱ ተሽከርካሪ የተለየ የግል ማኅደር በመክፈት መረጃዎች እዲያያዙ የተደረገ መሆኑን አዲት ሲደረግ፤

- ተሽከርካሪዎች ከሁለት ዓመት በላይ የቆሙ እንዲሁም የባለቤትነት ሰነድ(ሊብሬ) የሌላቸው መሆኑ (ሰሌዳ ቁጥር 35-2537 እና 5-00496) ታውቋል፡፡
- 7 የሆስፒታሉ ተሽከርካሪዎች የባለቤትነት ደብተራቸው (ሊብሬ) በሌላ ተቋም ስም ተመዝግቦ የሚገኝ መሆኑ እነዚህም (4-16962፣4-14330 (ጤና ሚኒስቴር)፤

4-18518፤4-15457፤4-25879፤4-17024፤እና 4-25880 (በአማካኤል ሆስፒታል)
መሆናቸው በኦዲት ወቅት ለማረጋገጥ ተችሏል፡፡

3.3 ባለፉት በጀት ዓመታት የኦዲት ግኝቶች ላይ በተሰጠው የኦዲት አስተያየት መሰረት እርምጃ የተወሰደ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

እርምጃ ለወሰድበት የሚገባ		እርምጃ የተወሰደበት			እርምጃ ያልተወሰደበት		
በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በፐርሰንት (በ%)	በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በፐርሰንት (በ%)
3,910,248.60	7	384,476.03	1 ሙሉ በሙሉ 4 በከፊል	9.83%	3,525,771.89	2 ሙሉ በሙሉ 4 በከፊል	90.16%
	7					6	

በኦዲት አስተያየቱ መሰረት በቁጥር ደረጃ ከተገለጹት የአሰራር ክፍተቶች ውስጥ ደግሞ 100% ማስተካከያ ያልተደረገባቸው ሲሆን እነዚህም የመመሪያ፣ንብረት እና ክፍት የስራ መደብ ማስተካከያ ሲሆን በገንዘብ ደረጃ እርምጃ ሊወሰድበት ከሚገባው የገንዘብ መጠን ውስጥ 9.83 % እርምጃ የተወሰደበት ሲሆን 90.16% እርምጃ አልተወሰደበትም፡፡ እርምጃ ያልተወሰደባቸው ግኝቶች ዝርዝር ቀጥሎ ቀርቧል፡፡ ይኸውም፡-

- ሆስፒታሉ በትምህርት ላይ ለሚገኙ ሰራተኛ ወ/ሮ ትእግስት ግዛው ከህዳር እስከ ሰኔ ወር 2014 ዓ.ም ብር 69,030.00 አገልግሎት ላልሰጡ ሰራተኛ ለኮቪድ የተፈቀደው የማበረታቻ አበል የተከፈለ ተገኝቷል፡፡
- ከሆስፒታሉ በተለያዩ ምክንያት ከሥራ ለለቀቁ ሶስት ሠራተኞች በሥራ ገበታቸው ላይ ላልተገኙበት ቀናት በድምሩ ብር 3,412.68 አላግባብ ደመወዝ ተከፍሎ ተገኝቷል፡፡

- የኮቪድ-19 የማበረታቻ ልዩ አበል ክፍያ በተመሳሳይ ጊዜ በድጋሚ የተከፈላቸው ሰራተኞች ብር 115,594.00 ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ፤
 - ለሆስፒታሉ ሰራተኞች የማበረታቻ ልዩ አበል ክፍያ ከደመወዝ ጋር ተደምሮ የሥራ ግብሩ ባለመሰላቱ ምክንያት ብር 3,406,765.89 የሥራ ግብር ሳይቀነስ ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤
- ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋናው ኦዲተር መሥሪያ ቤት
መጋቢት 2016 ዓ.ም